

BEREGI ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP, VÁRMEGYEI ÉS TÁRSADALMI KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Beregszász, Árpád-utca 5. szám.

Felelős szerkesztő:
Dr. Bálint Jenő

Szerkesztő:
dr. Balkányi Aurél

Kiadja a szerkesztőség.

Előfizetési ár:
Egész évre 8 kor. Községek részére 5 kor. Egyes szám ára 20
Hirdetési díjak: megállapodás szerint.

Hirdetések felvétele a kiadóhivatalban Árpád-utca 5. szám.

A vértanuk napja.

Irta: Rátkay László.

Az örökidő kutjának is megvannak, a maga csodás őszi rózsái: az enyhülés, a vigasztalódás érzései.

Legyen áldott az alkotó kéz, mely ezeket a virágokat elültette!

Hova lenne sorsüldözött nemzetünk, ha sebjei mindég nyitva, gyógyulás nélkül, sajognának, vérharmatoznának?

Ha tragédiája legszomorubb napjának minden évfordulóján, azon vadul markolna bele a fájdalom szívébe?

De ezen áldott virágok, édes szirmaikkal eltakarják a sebhelyet és engesztelődést lehelnek reá.

Az emlékezés már nem szenvedés és gyötrellem; nyomán nem átok, hanem a martirok iránti imádat fakad.

Am az enyhülés, nem azt jelenti hogy: feledni!

A gönczöl csillag csoportja nem válhatlanabb a mennyégtől, mint az aradi tizenhárom fátyolas alakja a magyar nemzet történetétől.

Gyászpompáját ki fogja fejteni a nemzet az idén is.

De vajjon elég-e a babér lomb, a koszoru, a gyászbeszéd, a könny?

Mint Hamlet, a dán királyfi mondja: mindez csak disze és boglára a bűnnek, az igazi gyászoló érzésnek ott belül kell lennie, belül, mélyén a léleknek!

A fenségesen komor napon, fordítsa tekintetét, minden magyar bensője felé, mélyedjen el önmagában és vizsgálja meg, vajjon meg tett-e mindent, mivel honának tartozik!?

Az aradi tizenhárom istenien gyönyörű példáját adta, a hazaszeretetből fakadó hősiesség kötelességtudásnak.

Mérje tetteit minden honfi az ő ragyogó példaadásukhoz és ha rájön mulasztásaira, tegyen forró fogadást a jövőre nézve.

Azok vérüket hullatták a nemzet szabadsága és alkotmányáért, hullassuk mi a verejtékünket érte.

Csak ha ily bensőséges lesz az ünneplés, lesz igazán méltó a nagy szellemekhez.

Ha így vizsgálódunk, rájövünk arra is, hogy velük szemben sem tettünk meg mindent, amit megtenni szent kötelességünk lett volna.

Ötvennyolcz éve most már, hogy utolsó sóhajtásuk elhalt az őszi légtérben, de a hősök egy részének a sírját még mindég nem kutatta ki a nemzeti kegyelet.

Szabadságharcunk történetét még mindég rejtegetjük ifjuságunk előtt; tanulókönyveikben csonkán foglal helyet a hősi küzdelem és annak golgotás napja.

Népünkben pedig százvezrek születnek, élnek és elhalnak a nélkül, hogy csak sejtelmük is volna a vértanukról.

Még a művelt nemzedékből is, de hány akad, aki nem tudja elmondani — a tizenhárom nevét!

A visszatérő évforduló nem csak kiapadhatlan forrása a hazaszeretetnek, de sötét fényénél, sok oly dolgot is meglátunk, amiről hétköznapi küzdelmeinkben oly gyorsan megfeledkezünk.

Az október 6-ika, az igazság erejével ráz fel álmodozásainkból.

Elhittettük magunkkal, hogy nemzet és fejedelme: megbékültünk.

Közel két emberöltő ideje zugott el azóta, hogy megtörtént a nagy temetés, de hol késik az igazi megbékülés látható jele?

A királyi kéz — ugyanaz, mely a halálos ítéleteket aláírta — több mint félszázad lepergése után tett-e csak egy ciprus ágat arra a sírhalomra, melyet ő ásított?

Idő multával még a gránit is meghasad és porlani tud, csak az emberi szív nem enged zordon büszkeségéből?

De ami mindennél fájóbb, megalázóbb, hogy honvédségünk még ma sem jelenhetik meg martirjaink nyugvó helyénél és fátyolos zászlóját nem hajthatja meg a hősök emléke előtt!

Lehet-e a magyar honvédségnek szebb eszményképe, mint a vitéz katonák, akik csatáztak diadallal és meghaltak bátorsággal?

Mit ünnepeljen a magyar honvédség, ha nem a szabadság cserkoszorus daláit?

És neki éppen ez van megtiltva!

Keserű tilalom!

Keserű és megalázó, megalázó és vért forraló!

E láncz széttörésért is tegyen fogadalmat az évforduló napján minden magyar!

Ha majd honvédségünk kardja és lobogója tisztelegve megcsókolja az aradi sirt, akkor lesz teljes a gyászünnep külsőségeiben is.

Akkor a göröngyökre borulva, elsusoghatjuk a megváltó szót: Feltámadás!

A „Beregi Újság“ előfizetési ára:

egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, községeknek egész évre 5 kor. Egyes szám ára 20 fill. Hirdetési díjak: megállapodás szerint.

Városi ügyek.

Beregszász város képviselőtestülete 1907. évi szeptember hó 26-án. rendkívüli közgyűlést tartott.

A polgármester a közgyűlést megnyitván, napi rend előtt szép szavakkal bucsuztatta el Budaházy Tamás elhalt városi közgyámot s indítványozta, hogy a közgyűlés részvétének jegyzőkönyvi leg adjon kifejezést.

A közgyűlés első és egyedüli érdemleges tárgya a Siemens-Schuckert cég azon kérelmének tárgyalása volt, hogy miután a változott viszonyokhoz képest a villanytelep felépítésénél az eredeti tervektől több helyen el fog kelleni térni, válaszson a közgyűlés egy bizottságot, mely bizottsággal a cég az eltérésekre vonatkozólag tárgyalhasson s megállapodásra jusson.

A közgyűlés a bizottság tagjaivá megválasztotta a polgármester elnökle alatt Jobszthy Gyula, Kallós Tivadar, Katz Bertalan, Varga Lőrinc és Méhes Samu bizottsági tagokat.

A fentebb jelzett bizottság a cég képviselőjével tárgyalván, az eredeti tervtől eltérő következő módosításokat javasolta a folyó hó 2-án megtartott közgyűlésnek:

1. A villanyvilágítás céljaira szükséges épület a vasut mellett lévő kaszálón, a Lehel-utca végén, a vasuti felvételi épülettel szemben építtessék.

2. Miután a szijhajtásra tervezett gép helyett a vállalat Diesel motort akar alkalmazni, minek folytán kevesebb hely is elegendő lenne, tekintettel azonban arra, hogy a fogyasztás rövidesen annyira emelkedni fog, hogy azt a szerződésileg szállítani köteles motor nem fogja kibírni s miután a város egy is kötelezve van, hogy az esetben újabb motort szerezzen be és az épületet nagyobbítsa — javasolja a bizott-

ság, hogy az épület olyan nagyra építtessék, hogy abba a majdan beszerzendő pótgép is beférjen s miután ez 5000 korona nagyobb befektetést kíván azt a közgyűlés szavazza meg.

3. Az eredeti tervben úgy volt felvéve, hogy a lámpák mind az utca egyik oldalán fognak állani. A bizottság javasolja, hogy az Árpád-, Bocskay-, Andrássy- és Attila-utcákon, valamint a Széchenyi-utcán Szabó Albert házáig váltakozva az utca mind két oldalán helyeztessenek el a lámpák. Javasolja a bizottság, hogy tekintettel a fogyasztás későbbi emelkedésére az öt elosztó tápponton már most a nagyobb fogyasztás ellátásához szükséges vastagabb sodrony-vezeték alkalmaztassék. Az elmondottakból származó költség-többletet a vállalat a költségjegyzékbe felvett egység árak szerint lesz köteles elszámolni. Ajánlja a közgyűlésnek, hogy az ebből származó költség-többletet 11.500 koronát túl nem haladható összegben állapítsa meg.

4. Az eredeti tervben úgy volt előirányozva, hogy az öt elosztó táppont is faoszlopon álljon. Miután ezeknek vastagabb a sodrony-hálózat következtében nagyobb terhet kell viselniök, javasolja a bizottság, hogy az öt faoszlop rácsos vastartókkal helyettesíttessék. Ajánlja, hogy az ebből származó darabonként 575 korona, összesen 2875 korona költségtöbbletet a közgyűlés szavazza meg.

5. A vállalat kívánt egy 5000 koronába kerülő darut is.

Tekintettel arra, hogy ez ugyan az építés megkönnyítésére szolgálna, a mi a vállalkozónak nem pedig a városnak áll érdekében, javasolja a bizottság, hogy az e célra kívánt költségtöbbletet a közgyűlés ne szavazza meg.

Vármegyei ügyek.

Az állandó választmány gyűlése.

Kallós Tivadar s társai a következő indítványt terjesztették az állandó választmány elé:

„Indítvány.“ A vármegyei tisztviselők, segéd- kezelő- és szolgaszemélyzet megélhetésének biztosításáról a lehetőség határai között gondoskodni a vármegye közönségének erkölcsi kötelességét képezi.

Ennek tudatában és a köztudomású általános drágaságra való tekintettel indítványozzuk, határozza el a vármegye törvényhatósági bizottsága, hogy:

A vármegyei tisztviselő, segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzetnek 1907. évi november hó 1-től számítandólag egy évi időtartamra évi fizetésük 10 százalékának megfelelő drágasági pótlékot állapít meg, mely pótlék részükre negyedévi előleges részletekben lesz folyósítandó.

Az így felmerülő költségtöbblet a vármegyei költségvetés szükséglet rovatában bevezetendő, fedezetül pedig a vármegyei dotáció és a költségvetés kapcsán megszavazandó pótdadó jelöltetik ki.

Indítványunknak a folyó évi október hó 3-án tartandó közgyűlésen leendő bővebb megindokolhatása iránt jöjünk fenntartjuk.

Az indítványt az állandó választmány hosszabb vita után Barta Ödön módosításával elfogadta s a közgyűlésnek elfogadásra ajánlja.

Barta Ödön módosítása az, hogy a drágasági pótlékot a tisztviselők bezárólag a VIII. fizetési osztályig kapják.

Eszerint nem kap tehát drágasági pótlékot az alispán, árvaszéki elnök, főjegyző, főügyész és Balajthy Mór

„BEREGI UJSAG“ TÁRCÁJA.

A gyűrű.

Gondosan összehajtott a csipke asztaltartót, fehér vásznat terített helyébe és a vasorát két terítéssel az asztalra tette. Aztán az ablak mellé ült és várta a hugát. De ma nagyon hosszadalmas volt a varokozás. Nem tudta elgondolni, miért kesik ily soká. Az irodájában a hivatalos óra hatig tart. És most már a nyolcat is elütötte az óra.

Nemsokára jött a lány. Ude frissességet, eleven pajzanságot hozott a komor falak közé a csöndes kis szobába. Szemei valami öntudatlan éberséggel csillogtak és az ajka olyan volt, mint egy kicsattanó rózsabimbó.

— Ugy-e megvárattalak jó néném. Ne haragudj. Nem tehetek róla. De . . . te . . . az irodában oly sok dolgunk volt.

A hangjában elfogultság rezgett és zavart volt a tekintete, mint aki nem mond igazat. Az arcát lángoló pir borította el, miközben lángoló pir borította el, miközben kezét nénye elé tartva, dicsekvően szölt: —

— Nézd mily kedves ajándékot kaptam. Helén, a mindig komor tekintetű vén kisasszony, meglepetve nézett a huga újján csillogó filigrán gyűrűre és megütözve szölt: — Kítől kaptad?

— A principálsomtól — felelte Liza a legtermészetesebb hangon és tetszéssel nézegette a fényes rubin köveket.

— Mit beszélsz? Hogy mondd? A principálsomtól? Nem értem! Miféle néven ajándékozott meg ezzel?

— Nem tudom. Magam [is] csodálkoztam e váratlan meglepetés fölött.

Helén ajka idegesen megrángatózott. Színtelen szemei kidülledtek, homloka elborult és sötét tekintettel nézett merően a hugára és követelő hangon kérdezte:

— Mi jögon fogadtad el ezt a gyűrűt? Vagy egyáltalán mi indította főnököt arra, hogy ezt adja neked?

— Nem tudom.

— Miféle felelet ez?

— Esküszöm, hogy igazán nem tudom.

— Mikor adta át?

— Most a hivatalos órák után. Emiatt is késtem egy kicsit.

— Hát oly hosszadalmasan történt az átadás?

— Igen, mert a principális nagyon sokat beszélt. Dicsérte a szorgalmamat és különösen azt hangsúlyozta, hogy csak továbbra is legyek engedelmes és szorgalmas irodista-kisasszonya. Nagyon-nagyon sokat beszélt. A meglepetéstől alig értettem szavait. A fejem szédült a boldogságtól.

Helén magához vonta hugát, mint aki fél, hogy valaki elragadja tőle. Nem szölt. Lassan lassan eltűntek homlokáról a sötét vonások, hideg tekintete felolvadt s e helyett valami leküzdhetetlen szomorúság tört elő szemeiből. Tudta, hogy hugából az öntudatlan naivság, az igaz ártatlanság beszél. Éppen ezért nehezen tudta megtalálni a fonalat, melylyel a tiszta öntudat útjára vezesse őt.

— Miért nézel rám oly szoktalan kedvetlenséggel néném? Reám haragszol?

— Nem reád — szölt felhangosan Helén. Az egész világra. Rossz a világ! Nagyon rossz. Csupa furfang, számítás a férfi élete. Meggondolatlanul, zsarnoki hatalommal akarja kielégíteni saját vágyait. Mindentelérömböl, zuz, ahol tud. Kevés a kivétel közöttük. Nincs bennük érzés. Kegyetlen kéjjel török le a viruló rózsát, ha utjukba akad.

főszolgabíró, ki zintén a VII. fizetési osztályban van.

Reméljük, hogy a közgyűlés ismerve a megélhetés nehézségeit, a választmány nemes szívé határozatát magáévá fogja tenni.

Hogy az eszme megpendített s hogy a választmányban keresztül ment Szabó Albert és Barta Ödön nemes szívé dicséri.

A vármegye már korábban felirt a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy Bereg és Szatmárvármegyék egy Cseke község határában építendő Tisza hid által köttessenek össze. A kereskedelemügyi miniszter a vármegye feliratát visszautasította. Ezt a leiratot tárgyalta a választmány s a felett napi rendre akart térni s az előadói javaslat szerint irattárba akarta tenni.

Barta Ödön a javaslattal nem értett egyet s indítványozta, hogy tekintettel a kérdés óriási horderejére s tekintettel arra, hogy ez az áthidalás vármegyénk, de különösen Beregszász város iparának s kereskedelmének egy új vagyonos s nagy fogyasztó-képességű vidéket szerezne, szerkesztessék egy, a jelzett előnyöket kidomborító memorándum s azt egy a közgyűlés által választandó küldöttség vigye fel a miniszterhez.

Az állandó választmány ezt az indítványt magáévá tette s a közgyűlésnek javasolja.

Válasz a „dementi“-re. Lapunk legutóbbi számában közöltük azt a hirt, hogy dr. Barta Ernő tiszti főügyész megválasztása jogerős, mert a közigazgatási bíróság szeptember hó 25-én szerdán tartott ülésében az ügyet ítélettel befejezte, s a választás ellen beadott panaszt elutasította. — Ezen hírünket a „Bereg“ biztos forrásból nyert értesülés alapján megcáfolta, mondván, „hogy a peres eljárás még folyamatban van.“ — Ezzel a nyilatkozattal szemben a közölt hirt

fenntartjuk, sőt tudomásunk van arról is, hogy a közigazgatási bíróság ítélete szeptember hó 30-án délelőtt az alispáni hivatalba megérkezett s ott 14687/907. szám alatt beiktattott.

Tény az is, hogy dr. Méray Ádámnak Munkács város ügyészévé történt megválasztását a közigazgatási bíróság jóváhagyta. Ez a két ügy azonban szeptember 25-én egy tanácsülésen lett elintézve. Ha tehát a „biztos forrás“ tudta azt, hogy Munkács ügyészi választása el lett intézve, miért nem tudta azt, hogy a vármegyei főügyész választása is jogerős?

Hogy olvasóközönségünk előtt szavahihetőségünkhöz kétség ne férjen, le akartuk közölni a közigazgatási bíróságnak a főügyész ügyében hozott szeptember 25-én kelt ítéletét. E célból kérelmet is terjesztettünk a vármegye alispánja elé, hogy engedje meg nekünk az ítélet lemásolását. Ezen kérelmünk azonban nem lett teljesítve.

A „Bereg“ című lapnak a következő három apai tanácsot adjuk:

1. Azért, mert valaki félhivatalos, nem okvetlen szükséges az igazságot letagadni.

2. A „biztos forrás“-nak pedig esetleges magánvéleménye, vagy rosszulértesültsége pedig nem szentírás, mint a példa mutatja.

3. Ha valaki nem tud valamit, ne kételkedjék felebarátjának szavában addig, míg az ellenkezőt biztosan nem tudja.

Kaputos proletárok.

Nevezetes tünet, hogy végre megmozdult egy fontos és nagy súlyú társadalmi osztály ebben az országban és észre vette, hogy él, hogy bajai, szükségletei vannak. A bírakat és egyéb állami tisztviselőket értem, akik kongresszusokat tartanak Szegeden. Ezideig ez a kaszt nem jutott tudatára annak, hogy külön álló társadalmi osztály, önálló osztály érdekekkel. Tagjai hiven végezték az állami adminisztrációban kirendelt kötelességüket, de külön-külön emberatomokra szakadva hordozták egy s ugyanazon nyomoruság keresztjét. Egymásról nem tudva, egymással alig törődve egyénenként vergődtek, küzdve a napi megélhetésért. Fejük fölé tornyosodtak az egyre nehezebbé és vál-

ságosabbá váló szociális állapotok. Jött a mindenféle rangú és rendű drágaság. Pár év óta megdöbbentő arányokban fokozódott a kenyér, a hús, a ruhanemű, a lakás, a tüzelő számtalan ipartermék és mindenféle nélkülözhetetlen szükségleti cikk ára. Megdrágult a pénz, megszorult a hitel. Hatuk mögött osztályérdek alapján szerveződött a munkástömeg s kemény harcban csapott össze a tőkével. Sztrájk-sztrájkot követett s minden sztrájknak természetes folyománya volt, hogy ismét megdrágult valami. A töke s munka harcában így a sem tőkés, sem munkás lateiner osztály fizette meg a hadisarcot. A munkás osztálynak sikerült, hogy aránylag magasabb munkabéreket csikarjon ki magának s ezzel szociális helyzetét megjavítsa. Csak a latájner osztály, főleg a tisztviselői kar maradt meg a régi jövedelmi fokon, szemben az életigények kielégítésének egyre fokozódó nehézségével.

Természetes folyománya volt ennek, hogy az osztályokra tagolt társadalom egyes kasztjai között az elrendezés helypontja elkallódott. A jobban szervezett osztályok előrenyomultak. A szervezetlenek háttérbe szorultak. Szemben az életviszonyok rosszabbodásával a tisztviselői kar minden rétege a megélhetés módját és kényelmét tekintve degradálódott egy fokkal, egészen addig, amíg a legalsóbb réteg a létminimum színvonalán is alól maradt. A tisztviselő osztály napról-napra lejjebb nyomódik a társadalmi kasztok tagozódásában s ha hamarosan nem lesz segítve rajta, vaskövetkezetességgel sülyed a proletárság felé.

Soha sem voltak ezek a viszonyok annyira rosszak, mint ma. Ennek az egyetemes romlásnak, a fokozódó nélkülözésnek és gyarapodó elkeseredésnek azonban meg volt az a haszna,

Egy egész virágos kert kevés volna nekik . . Mindig frissebb, illatosabb után vágyódnak . .

Liza csodálkozva nézett nényjére. Összefüggéstelen zavaros gondolatok lepték meg tizenhatesztendős lelkét. Nem tudott kellő fogalmakat alkotni nénye kifakadásáról.

Helén csak most vette szemügyre alaposan hugát. Csak most fedezte fel arcának finom vonásait és szemének bájos kifejezését. Arcának üde rózsás színét mintha csak a pirkadó hajnal lehelte volna rá. Ifjuságának minden bájával maga az ígézet volt ez a leány.

Helén tekintete ismét elsötétült most, hogy szemügyre vette őt. És mialatt elsimogatta huga homlokáról a kuszált hajszálakat, kifejeztelen hangon szólt:

— Gondolkozz Lizám jobban. Milyen kedves megjegyzései voltak a princípálsodnak?

— Montam már. A szorgalmamat dicsérte.

— Egyebet nem mondott?

— Nem emlékszem.

— És milyen volt arcának kifejezése, mikor átadta a gyűrűt? Mosolygott barátságos volt, avagy közönyösen nyújtotta át?

— Nagyon barátságos volt.

— És mond hugom, de teljes lelkeből mond, nem érintet a kezével?

— De nényem . . .

— A szemembe néz! Tedd a kezed a szivedre és esküdj meg erre.

— Helén hát te kételkedel szavaimban?

— Esküdj meg! — ismételte erélyesen Helén.

— Esküszöm. Esküszöm apám, anyám szent emlékére, esküszöm életemre!

— Mi lelte az arcodat Liza? Hogy került oda a karmolás?

E szavakkal fogadta másnap Helén hugát.

— Karmolás? — hebegte értelmetlenül és félenken sütötte le szemét.

— Miért nem felelsz egyenesen a kérdésemre?

A leány ajka remegni kezdett és csak értelmetlen hangokat ejtett ki.

— Te titkolsz valamit!

Liza még félenkebben sütötte le szemét, karcsu alakja mindjobban meghajlott.

Helént valami bajsejtelem szállta meg, hirtelen és mint a madár akiókáit akarja megvédeni, karjaiba zárta hágát és gyöngéden kérlelte:

— Beszélj hát mr történt?

— Elmondom. De ugye nem fogsz haragudni rám. Én nem tehetek róla. Igazán nem . . .

— Szólj bátran hugom.

— Megcsókolt . . . — mondta vonagló ajakkal, majdnem sirva. Igen megcsókolt . . . Nem is vettem észre, mikor mellettem termet, csak arra eszméltem fel, mikor két erős kar átfonta nyakamat . . . En sikoltottam, de ő erősebb volt! És miközben ki akartam szakítani magam kezeiből, a nyakendőtüjébe megkarmoltam arcomat . . .

— Ugy-e mondtam . . . ugy-e mondtam . . . rebesgette szomorúan Helén. A férfi senkit sem részesít hiába kegyeiben. Ellenértéket kíván, vagy kierőszakolja ezt.

Liza felsóhajtott:

— Tegnap nem tudtam megérteni kifakadásod jelentőségét, bármennyire gondolkodtam rajta. Most már értem . . . Most már világos előttem . . .

És mialatt ezt mondta, üdeség helyett valami sötét fájdalomteli kifejezés vibrált arcán: a női önérzet első néma kitörése.

hogyan a tisztviselői és birói karból kiváltotta a visszahatást. Megérlette bennük az osztály öntudatot. Főlkeltette bennük a közös nyomoruság, az azonos érdek fölismérését s ez kényszerítette őket arra, hogy keressék egymás között az összekötő kapcsot s szervezkedjenek.

Ennek az első jele a Szegedre összejött két kongresszus.

Tagadhatatlan, hogy ez a szervezkedés a szocialisztikus eszmék hódító erérének jele. S ezért annál érdekesebb, hogy maguk a tisztviselők tiltakoznak e föltevés ellen. Különösen a birák köréből emelkedtek hangok, amelyek azt bizonygatták, hogy az ő szervezkedésük távol áll a szocialisztikus törekvésektől. Nekik nem az osztályharc a céljuk, hanem csak az, hogy az együttes föllépéssel nyomatékot adjanak kívánságaiknak.

Jellemző ez a tartózkodó hang és érdekes az a kényes óvatosság, amelylyel a lateiner-munkások határvonalat húznak maguk és a már szervezett munkások közé.

Az élet azonban erősebb, mint minden érzékenykedés és bármilyen deklaráció. Az élet sulykolta eddig is össze a tisztviselői és birói kart az osztályérdek fölismérésére s a közös sors javításáért való nyomatékos föllépésre. Az élet kényszerűsége pedig nem áll meg féluton, hanem tovább űzi őket. Az osztály szervezkedés maga már az osztályharc egy tünete s ha a szervezet már megvan, ez nem marad tétlen, hanem a legelső kollízió után maga provokálja azt, amit most még óvatosan megtagad, az osztályharcot.

De jól van ez így s nincs ok panaszkodni ellene. Mert csakis osztályharc és a többi társadalmi kaszt módjára megcsinált öntudatos küzdelem tarthatja meg a létért folyó küzdelemben a tisztviselői kart abban a pozícióban, amelylyel a társadalom tagozódásában eddig elfoglalt.

Dr. Benda Jenő.

Apróságok Tamás bácsiról.

Eltemették Budaházy Tamást, de emléke sokáig élni fog közöttünk. Abból az adománysból, melylyel annyi embernek szerzett vidám perceket, mi is leközlünk néhányat.

Törvényhatósági bizottsági tagságra aspirált egyszer. Fel is lépett Kövesden, hol — (e falu, sógorának Berzsényi Pál főszolgabírónak a kerületébe tartozott) — meg is választották. Választás után a választók nagy számban gyűltek össze az előtt a ház előtt, amelyben Tamás bácsiék áldomásoztak. Berzsényi ki maga is jó kedélyű ember volt, szutyongatni kezdte az öregot, hogy köszönje meg választóinak a bizalmát, még pedig oroszul, mert azok nem értenek más nyelven. Tamás bácsi — nem tudván egy szót sem ezen a nyelven — szabadkozott egy darabig, de a jókedvű társaság nem engedett s erő-

szakkal kitalította a ház tornácára, amely előtt a választók táboroztak.

Tamás bácsi — miután visszavonulni most már nem lehetett — komoly képpel ment a tornác elejére s olyan pose-ba vágta magát, mint aki valami nagyot akar mondani. A gubások kíváncsian tekintettek reá s várták, hogy mi lesz?

Mikor teljes lett a csend, harsány hangon kiáltott le a népre:

Nye treba kukuriku . . . !

Az urak, kik a háta mögé csődültek a szobából, természetesen homéri kacajra fakadtak e dictió hallatára, míg a gubások, azt hívén, hogy képviselőjük most valami nagyot mondott, élénk vitaközlésben s éljenzésben törték ki.

Műkedvelők a „Falu rosszá“-t adták elő egy-zer. A Gonosz Pista szerepét természetesen Tamás bácsi — akkor még egészen fiatal ember — játszotta. Hogy a ruházata is teljesen megfelelő legyen szerepéhez, valamelyik csőztől kérte kölcsön a gunyáját s abban játszott. Megjárta azonban ezzel, mert a gunyával együtt bizonyos kevésbé kellemes dolgokat is átruházott Tamás bácsira, úgy, hogy előadása közben a betanult gesztusok helyett kénytelen volt — vakarózni. A közönség azt hívén, hogy ez csak művészi alakítás, nagy tetszéssel kísérte jeleneteit.

Komoly dolgokban is mindig kereste azt, ami ötletes és bizarr.

Egy tantestületi értekezleten őt szemelték ki arra, hogy egy komoly tartalmú értekezést olvasson fel.

Tamás bácsi komoly arccal ült a felolvasó asztalhoz, s harsány hangon olvasta fel az értekezés címét:

„Egy értekezés, melynek a célja hátul van.“

Természetes, hogy mindenki megmosolyogta ezt az abszurdumot, de ő elérte vele azt, hogy nagy tudással megszerkesztett felolvasását figyelmes érdeklődéssel hallgatták végig.

Tanítványai alig várták, hogy bekövetkezzék a számtan óra, mert ő oda is magával vitte jóízű humorát.

— Te! — szólította meg a diákot, aki nem jó helyen kezdte meg a számtani műveltet levezetését — olyan vagy, mint az egyszerű majom, aki látta, hogy a gazdája kiflilt márt a tejfelbe s a kiflil tejeles részét leharrapta. Utanozni akarván gazdáját, egy alkalommal, mikor a gazda az asztalon hagyta a tejeles csuprot meg a kiflilt, a majom megragadva az alkalmat és a kiflilt, az utóbbit belemártotta a tejfelbe, de a helyett, hogy azután a tejeles részt harapta volna le, a másik végéből harapott. Te is a helyett, hogy az elején kezdenéd, belemászol a közepébe; üssön beléd az olajozott ménkü!

Nem egyszer fordult elő, hogy órája alatt a tanulók között valamelyiknek a kalapja miatt differenciák támadtak. Tamás bácsi nem ceremóniázott sokat, nem lopta az időt, nem tartott inquiritiót annak a kiderítése végett, hogy ki a hibás, hanem kezei közé kaparintva a kérdéses kalapot, megállapította annak jogos tulajdonosát s e szavak kíséretében adta át neki:

— Nesze, itt a kalapod. Tedd bele azt a tők fejedet és vágd a földhöz.

Ezzel el volt intézve a nagy kérdés, a mivel sok tanár órák hosszát bajlódik, tartván szigorú kihallgatásokat. Legfeljebb kapott a nebuló még egy rovást is, ami nem volt

egyéb, mint egy kicsi kereszt a megrótt neve után.

Csak egyszer történt meg vele, hogy tragikus oldaláról fogta fel az életet.

Ugyanis feltalált egy „betűszedő és osztó gépet. A famodell el is készítette s helybeli szakértők előtt be is mutatta. A gépezet céljának teljesen megfelelőleg működött.

Sokat remélt ezen találmányától s a helyben gyűjtött s a kormánytól kapott csekély összeggel felvitte találmányát a legközelebbi bécsi kiállításra, ahol szintén nagy feltűnést keltett. Reményeiben azonban csalatkozott, mert találmányát az anyagiak hiánya miatt értékesíteni nem tudta. Annyira elkéseredett ezen a jó öreg, hogy gépét szét szedte s annak legértékesebb részét, (a tulajdonképeni találmányt) a Dunába dobta.

VEGYES HIREK.

— **Ferencz napja.** A király névnapját ünnepli most a hivatalos világ. A r. k. templomban 9 órakor ünnepélyes szent mise lesz, melyre az összes hivatalok hivatalosak.

— **A városi közgyám utóda.** A Budaházy Tamás halálával megüresedett városi közgyámi állás a eddig három jelöltet emlegetnek. Kliss Mózes, városunk költője, Kódobócz Mihály nyug. tanító és Tóth Miklós h. r. kapitány a három jelölt.

— **Vizsgálat a törvénytészen.** Kutsera igazságügyministeri számvizsgáló és Mayer igazságügyministeri szemellenőr e hó 16-ika óta városunkban tartózkodnak, amely időtől kezdve a kir. törvénytészeket rovancsolják.

— **Műkedvelői előadás.** A beregszászi famunkások folyó hó 13-án táncmulatsággal egybekötött műkedvelői előadást rendeznek. Előadják „A cigányt.“

— **Uray Imre beteg.** Uray Imre orsz. gyűl. képviselőnk nagybetegben fekszik helei lakásán. Egyre más es változó hírek szállingóznak állapota felől. Sokan a halála híret is terjesztettek már. Sajnos, igaz hogy az állapota válságos mindennap, lessük sorának jobbra fordultát. A mostani viszonyok között, amidőn oly keves az igazi tüggetlen-ségi, kétszerezesen szüksége van az orszagnak ilyen kipróbált 48-asra. Halála pótolhatatlan veszteség lenne. Imadkozunk is a tiszahátiak, hogy épen és friss egészségben láthassák viszont szeretett képviselőjüket.

— **Furcsa táncmniatság.** A csizmadia-ipartársulat október 6-ára az aradi vértanúk gyászos, évfordulójának napjára táncmulatságot rendeztek. Ejnye, ejnye, hát a hazafiúi kegyelet meg sok egyéb hol van??

— **Színház.** Micsey F. György előleges színházi jelentésben tudatja a közönséggel, hogy október 10-en a „Vig özvegy“-gyel, ezzel a világhírű sikert aratott operettel megkezdí társulatával a beregszászbaní működését. A derék társulat, melyről már sok jókat hallottunk, igazán megérdemli a pártolást.

— **Áthelyezés.** Koflanovits Sándor járási számvevőt hason minőségben Ökörmezőre helyezte át a pénzügyminister.

— **Kiküldetés.** Kuleszovics József beregszászi kárpitos 600 korona ösztöndíjat kapott a kereskedelemügyi kormánytól külföldi tanulmányuttra.

— **Államsegély.** A földmívelésügyi minister a badalói, bulcsui, halábori és vári-i gazdakörök részére egyenként 100—100 kor., azonkívül könyvgyűjtemény és könyvszekrény beszerzésére 20—20 kor. államsegélyt adományozott.

— **Kinevezések.** A vallás- és közokt. min. Holczér Irén okl. tanítónőt a kolozsvári áll. el. népiskolához rendes tanítónővé nevezte ki. — A keresk. m. kir. minister ur Gara István es. és kir. t. tüzérkadett, végzett joghallgatót a m. á. v. igazgatóságához ki-nevezte és szolgálattételre a vezértitkársághoz (jogügyi osztály) Budapestre rendelte be.

— **Öngyilkosság.** Mult hó 28-án Gelénesen Szabó Erzsébet 23 éves leány állítólag szerelmi bánatában felakasztotta magát.

— **Segélyezés.** A m. kir. földmivelésiügyi miniszter a főispán előterjesztésére Barcaszói és Csongor községek jégkárosult lakosságának fölszegélyezése céljából tízezer korona elszámolási segélyt engedélyezett. Ezen összeg keretén belül a hegyvidéki kirendeltség vetőmagot szerez be s azt 30% vételárkedvezményrel szétosztja.

— **Áthelyezés.** Szanyi Ferenc beregszászi ev. ref. isk. tanító a szádellői áll. el. iskolához helyeztetett át.

— **A lucskai birtokvétel.** Az uradalomtól megvásárolt nagylucskai birtoknak egyes parcelláira a Várkulcsa és Ujdávidháza lakosai által történt jegyzésekre vonatkozólag a sorshuzást m. hó 25-én tartották meg teljes közmegegyezésre a vevő gazdáknak. A tényleges birtokba vétel is meg fog történni október hó 10-ikéig, ha a vételár 50%-át a gazdák kifizetik. Nagylucskán a kisorsolás 29-én d. u. lesz.

— **Mozi Beregszászban.** Szombaton kezdte meg előadásainak sorozatát Klieger J. Edison színháza. A változatos műsor megérdemli a közönség támogatását. Estéről-estére, látványos, érdekes, tanulságos és mulattató képek kerülnek a lepdőre, melyekben állandóan zsufolt ház gyönyörködik. Ez a jelenség is mutatja, mennyire ki van a közönség éhezve. Szinte mohón kap a mozi után. Kíváncsiak vagyunk, hogy a közel, vagy a távol jövőben ha hozzánk is befordul valamilyen színtársulat, fogja-e a közönség őket is ilyen melegen támogatni? Egyelőre elégedjünk meg a mozgóval, amelynek mutatványai megérdemlik, hogy megnézzük őket.

— **Lótenyésztési jutalmazás.** A földmivelésiügyi miniszter adományából Beregszászban az urkocsis-versenypályán f. évi október hó 13-án (vasárnap) d. u. 2 órakor lótenyésztési jutalmazás fog tartatni, melyen szópós csikókkal bíró anyakanczákkal, 3 éves kanczacsikókkal és a tenyésztés czéljaira megtartott saját nevelésű 4 éves kanczákkal minden beregvármegyei lótenyésztő gazda részt vehet. Szópós csikókkal bíró anyakanczák díjazására 230 korona, 3 éves kanczacsikók díjazására 180 korona és 4 éves kanczák díjazására 90 korona állami segély fog kiosztatni. A díjazás után mezőgazdák vágtaversenye lesz. Távoltság kétszer a pályán körül, résztvehet benne minden lótenyésztő 3 éves és idősebb saját nevelésű nyergeletlen lován I. díj 40 kor. adja Bay György ur. II. díj 25 korona, adja a Beregvármegyei Gazdasági Egyesület. III. díj 15 kor. adja a Beregvármegyei Gazdasági Egyesület.

— **Tüzek.** Grünfeld József vásárosnaményi tanyáján tűz támadt, mely az egész tanyát elpusztította. — Ugyancsak a tűz martalékául esett Kantner Mózes gergelyi birtokos termése is, a géppel együtt. A kár óriási.

— **A dolhai vasuti állomás.** A dolhai vasut állomása mint értesülünk a Rochlicz fél telken lesz. Semmiesetre sem helyeselhetjük ezt a tervet különösen esztétikai szempontból nem. Sokkal helyesebb és célszerűbb lett volna az állomást a vasuti állomással szemben a közraktár melletti téren építeni, amiáltal az ott éktelenkedő gödör (árok) fel lett volna töltve. Ezt mindenesetre meg kell tenni, mert igen furcsa világításban tünteti fel főképp az idegen előtt azt a látványosságot, ami a kiaszfalozott utak mellett még visszatetszőbben ri ki. A dolhai vasuti állomásnak oda történendő építése esetén ez a — gony néven — velencei tó eltűnt volna, így azonban még sok víz és tinta fog lefolyni, míg annak megsemmisülését remélhetjük.

— **Harmincöt éves találkozó.** Az urgvári kir. kath. főgimnáziumnak ama tanulói, akik 1872-ben tettek érettségét, múlt hó 22. és 23-án tartották meg 35-évi találkozójukat. Az érettségizők száma 1872-ben 28 volt, ezekből 21-en vannak még életben. A találkozóra megjelentek tizenketten. A volt tanuló társak délután négy órakor a városházán, a hajdani gimnáziumi épületben gyűltek össze, ugyanabban a teremben, mely az 1871—72. iskolai évben 8-ik osztályul szolgált. Megjelent továbbá az iskolatársak két egykori tanára: Hampel János volt ideiglenes igazgató és Wilček János c. igazgató, a jubileumok volt osztálytanára. Az iskolatársak ez után Szieber Ede volt tanárukhoz, jelenleg

nyug. főigazgatóhoz mentek, hogy őt, aki gyengélkedése miatt el nem jöhetett, lakásán üdvözöljék. Este 8 órakor a Korona nagytermében lakoma volt. A volt iskolatársak az Ungváron felállítandó Bercsényi és Daykaszobor javára gyűjtést rendeztek, amelynek eredménye száz korona volt. Hétfőn délelőtt az iskolatársak három tanárukkal együtt nagy csoportképet vettek fel a nevezetes találkozó emlékére, azután elbucsuztak egymástól azzal az ígérettel, hogy öt év múlva újra találkoznak.

— **Az új cseléd-törvény.** Törvény tárunkba a minap iktatták be az új cseléd-törvényt, amelynek életbelépéséről szóló rendeletét most küldte meg a földmivelésiügyi miniszter a vármegyék alispánjainak és a városok polgármestereinek. Eszerint az új törvény november 1-én lép életbe. Azért e napon, mert tudvalevőleg a Mindenszentek napja a leggyakoribb cselédváltás ideje. Addig tehát az eljáró hatóságoknak módjuk lesz úgy a gazdákat, mint a cselédeket az új rendre felhívni. A miniszter különösen kötelességévé teszi a hatóságoknak, hogy hirdetésben hívják föl a cselédeket, hogy idejében váltsák ki a cselédkönyvüket. November 1-én-tul egy gazda se fogadhat fel cselédet, akinek cselédkönyve, vagy az azt pótló igazoló irasa nincs. De a miniszter a legegyszerűbb módon lehetővé óhajtja tenni, hogy minden jelentkező cseléd azon előjárásnál megkapja a cselédkönyvét, ahol egy évig lakott. Ha az előjáróság nem ismerne, két azonossági tanuval kell jelentkeznie. A cselédkönyvet ingyen állítják ki részére, csak a cselédkönyv bélyegét, 30 fillért fizeti a cseléd. Minden cselédkönyvben helyet foglal a törvény s ezzel a legalkalmasabb módja meg van adva annak, hogy a cseléd az ő törvényeit megismerje.

— **A máramarosszigeti közös konyha** f. évi nov. 1-én nyílik meg 40 résztvevő családdal. Ebédre 4, vacsorára 1 tál étel lesz. Egy adag, mely körülbelül 3 személynek elegendő, 60, legfeljebb 70 koronába fog kerülni. Minden résztvevő előzetes költségre 10, beszerzésre (edény stb.) 20 koronát fizet be s e befizetésekre a később belépő tagok is kötelezettek. A részvétel legalább 1 évre kötelező. Egyelőre 40 családnál többet technikai okokból nem vesznek fel. Az intézmény élén Kelemen Ferenc és dr. Rézei Sándor állanak.

A tüdőbaj minden

eseteiben a SCOTT-féle Emulsio azonnal használandó. A SCOTT-féle Emulsio nemcsak a beteg testrészeket gyógyítja, hanem egészséget és erőt kölcsönös az egész szervezetnek.

A SCOTT-féle Emulsio specifikus megbízható szer

mindennemű tüdőbaj

Az emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

ellen és nemcsak biztos szer, hanem a legolcsóbb is. Nagyfokú gyógyító- és táp-ereje annak tulajdonítható, hogy előállításához a legfinomabb legtisztább és leghatásosabb anyagokat, melyek egyáltalán beszerezhetők, veszik, továbbá azon tulajdonságának, hogy az eredeti teljeshatárú SCOTT-féle előállítási mód folytán nemcsak ízletes, hanem rendkívül könnyen emészthető is.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszertárban.

— **Milyen lesz a tél?** Hát erről a térről, amelytől máris nagyon fázunk a tüzelőanyagban nem igen bíró magyarok, Meteor, aki elég gyakran eltalálja az időjárást, azt mondja, hogy nem kell megijedni tőle. Az igazi becsületes tél csak január közepe felé kezdődik s akkor nem lesz kemény, sem hosszantartó. A tavasz azonban már hűvösebb lehet és jól kinyújthatja Mindebből az következik, hogy a szénmizériáktól nem igen kell félni, mert csak az esetben lehetne nagyobb baj, ha a ránk következő tél olyan lenne, mint amilyen az elmúlt volt. De hát a nagy telek nem igen ismétlik magukat ilyen gyorsan. Reméljük, hogy Meteor jóslata

ezt is beválik és a szegény emberek nem fognak imádkozni a szén- és takereskedők előtt, akik a mult hideg tél idején nemcsak a nagy árakhoz, de a hódolathoz is hozzászoktak.

— **A „Jelen“** című folyóirat, mely Radnai Rudolf és Hajós Béla szerkesztésében jelenik meg, minden egyes száma kész megjelentetésül szolgál irodalom igazi kedvtelői számára. Magas színvonalon álló szépirodalmi, társadalmi és közgazdasági közlemények, élelken és érdekesen megírt cikkek alkotják „A Jelen“ tartalmát, mely változatosságánál fogva mindvégig leköti az olvasó figyelmét és érdeklődését. A lap szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, Rottebiller-utca 42. Előfizetési ára egész évre 8 korona. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal.

Törvénytörvény.

A bilkei véres választás.

Nevezetes tanulságokban gazdag és annak idején nagy port felvert ügynek aktái záródtak le e héten a beregszászi királyi Törvénytörvény főtárgyalási termében.

Zékány Dénes és 13 társa felett mondott ugyanis ítéletet a bíróság, kiket a kir. ügyészség hatóság elleni erőszakkal vádolt, Zékány Dénest azonkívül szándékos emberölés kíséréivel is.

1906. év január hó 15-én bírói választottak Bilken, hol kellő időben megjelent Joó Zsigmond főszolgabíró a kandidálás megejtése és a választás vezetése végett.

Miután azonban a viszonyokat még akkor nem ismerte Komáromy István akkor bilkei jegyzővel informáltatta magát, akitől is azt az értesítést nyerte, hogy komoly reflektáns egyedül Orbán Sándor az eddigi bíró, mert Gorzó György, kinek szintén van pártja, nem akar bíró lenni, sőt fel is kérte, hogy vigye ki a főszolgabírói, hogy őt ne is jelölje.

A főszolgabíró ezek után megejtette a kandidációt s bíróul Orbán Sándort, Gedajlovics Sámuel és Zékány Antalt jelölte.

A választási aktus kezdetét vevén, az Orbán-párt az udvaron, a Gerzó-párt pedig az utcán foglalt állást s mindegyik eltette a maga jelöltjét.

Miután azonban a választási helyiségbe csak az udvarról jövő és Orbán Sándort eltető kiáltások halatszottak be, szavazást pedig senki sem kért, a főszolgabíró őt megválasztott bírónak kijelentette s az esküt vele nyomban le is tette.

A künnmaradt tömeg a választás eredményének kihirdetése után fenyegető állást foglalt el, úgy, hogy a főszolgabíró személyes biztonságának megóvása céljából a hazautazásra határozta el magát.

Mikor azonban az utcára ért, a tömeg körülfogta s ne engedjük haza, míg új választást nem tart „kiállással lovának zabláját megfogták, visszavezették az udvarba, bezárták a kaput,

miközben az utcáról hógolyók, lécek és kődarabok repültek be.

A helyzet már-már kritikussá vált, de Joó főszolgabíró megmagyarázta a népnek, hogy ő már a dolgon nem segíthet, hanem felebbezzék a választást meg s ő maga fog közbenjárni a megsemmisítés végett.

A nép ebben meg is nyugodott s rövid idő múlva már alig volt valaki az utcán.

Ekkor érkezett meg Buzinkay Sándor szolgabíró két csendőrrel s a nép között az a hír kapott lábra, hogy azonnal meg lesz az új választás, mert már itt van a másik szolgabíró s a lappangó tűz újra kitör. A tömeg betöri a kaput, benyomult az udvarra s a helyzet oly kritikussá válik, hogy a városi csendőrőrmester kiadja az embereinek a rendeletet, szuronyt-szegezve megtisztítani az udvart.

Kő-kő után jön, egy meg is sebesíti az őrmestert, majd egy lövés dördül el s Menczel József csendőr összeesik, mire az őrmester tüzet vezényel, eldördül a csendőrök sortüze s egy rakás ember fetreng vérében, kik közül 13 ember halálosan, 30 pedig súlyosabban sebesül meg.

A 14 főkolompós a bíróság elé került s a királyi törvényszék — mely Stampf Gyula elnöke alatt dr. Gulácsy Pál törvényszéki bíró és dr. Phiradny Miklós albiróból, továbbá Molnár Zoltán jegyzőkönyvvezetőből állott, dr. Benda Géza királyi alügyész vád és Szabó Sándor nyug. alispán, máramarosszigeti ügyvéd védő-beszéde után Zékány Dénest 2 hónapi, Czuhorka Mihályt egy hónapi, Jozovics Zélig, Bilincze Gergely, Popovics Vaszi, Czibelenyó Mihály, Hmatkó Vaszi, Izai Vaszi és Biró Demeter vádlottakat 14—14 napi fogházra ítélte, Paráda Mihály, Papjurkanics Iván, Gorzó Sándor és Gorzó Andrást pedig felmentette, Hmatkó Jurkó ellen az eljárást vádelejtés folytán megszüntette. Nemkülönben a Zékány Dénes ellen szándékos emberölés kísérlete miatt folyamatba tett eljárást is, miután nem nyert beigazolást, hogy Menczel József csendőrt ő lőtte le.

Az ítélet ellen egy a kir. ügyész, mint a vádlottak felebbezzést adtak be.

Fiatl zsarolók.

Krecskó György és Gyermekek Mihály 17 éves suhancok zsarolás bün-

tétével vádolva állottak a törvényszék előtt, mert Moskovics Manesz kereskedőt, az ungmegyei Ubrezs községben lefoglalták s pénzt vagy életet kiáltással pálinkára és szivarra valót akartak tőle zsarolni.

A kir. törvényszék dr. Benda Géza királyi alügyész vád- és dr. Balkányi Aurél ügyvéd védőbeszéde után őket személyes szabadság megsértése miatt 2—2 napi fogházra ítélte, mely ítélet ellen egy az ügyész, mint a védő felebbezzést jelentettek be.

Dávid Márton ügyének aktái már felkerültek a királyi Curiára, hol Mezei János kuriai bírónak osztották ki. A referens azonban ez idő szerint beteg s így nem valószínű, hogy az ügyben hamarosan ítélet legyen.

Pénzügyi válság.

Már a verebek is csiripelnek nyomasztó pénzügyi helyzetünkről. Annyi komoly vezércikk gyártódott e körül, hogy egész irodalom támadt belőle. Hogy azonban akad olyan is, aki az ügyet humoros oldaláról fogja fel, ennek illusztrálására egy fővárosi lapból leközöljük az alábbi apróságot:

A vavavart vendég.

Ma vére sikerült hosszas utánjárás és a legnyomorultabb indiszkrécio eredményeképp megszereztem egy rendeletet, amelyet egy ugynevezett törpebank, vagy ha így jobban tetszik: kis bank, vagy hogy a régi nyelven beszéljünk: szövetkezet igazgatója intézett a bankja hivatalnokaihoz.

A rendelet így hangzik:
Rendelet.

Ezennel a legszigorúbban meghagyom a következőket: Ha bankunkban, melynek mint a t. hivatalnok urak tudják, betéti osztálya is van, bejönne valaki azzal a céllal, hogy intézetünknek takarékbetéteket helyezzen el, egy az illetővel szemben a következő eljárás követendő.

1. A bejárat nemzeti zászlókkal díszítendő s az esetben, ha már sötét volna, transzparens alkalmazandók ezzel a szöveggel: Isten hozott!

2. A betevő, tekintet nélkül a betett összeg nagyságára, úgy belépéskor, mint távozáskor többszörösen megjelenezendő és az összes urak által csökönnyöhen méltóságos urnak nevezendő. Az esetben, ha e méltóságos cím ellen tiltakoznék, tőle bozsánat kérendő s azonnal kegyelmes urnak nevezendő.

3. A tisztviselő urakból alakult szimfonikus zenekar a hivatalos aktus alatt a szomszéd termekben gyülekezik s a következő dalokat játsza: Pénzem az nincsen nékem... majd ezt: Önnek sincsen a pénzenél egyebe, itt a bankom nagyságos ur, tegye be.

4. A takarékbetéti könyv díszes marokén bőrbbe kötve, aranszegéllyel állítandó ki, s valóságos remeke legyen a hazai könyvkötőiparnak. Ajánlom, hogy a Corvinák köté-

sét imitálják rajta, ami egyrészt nagyon szép, másrészt azonban szellemesen céloz a könyv ritkasági becsére.

5. A betevő a hivatalos eljárás ideje alatt hmlő ellen díjtalanul beoltandó.

6. A betevő francia konyakkal és egyiptomi cigarettával kinálandó meg, azonfelül a teljes hódolat kifejezésekképpen só és kenyér nyújtandó át neki.

7. A takarékkönyv a beléje irt adatokkal csinos és hazafias beszéd kíséretében nyújtandó át, melynek e szavakkal kell végződnie: A viszontlátásra! A beszéd végeztével egy a zenekarban, mint az összes szomszéd fürdőszobákban tuss huzandó.

8. Plakát függesztendő ki, amelyben intézetünk minden századik betevőnek egy női arauy órárt ígér, láncsal.

9. Az intézet előcsarnokában két kád állítandó fel: az egyik tejjel tele, a másik vajjal tele. A betevő mindkét kádban megfürösztendő.

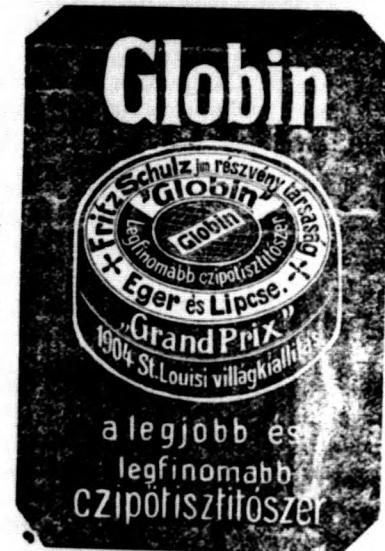
Az igazgatóság.

A Munkácsi Kereskedelmi Ügynökség

VIDDER H.

elvállalja fizetési nehézségekkel küzdő kereskedők ügyének rendezését, biztos sikerrel és Coulans feltételekkel. Elfogad mindennemű kereskedelmi megbízásokat.

PUHÁVÁ ÉS TARTÓSSÁ TESZI
A BÖRT.

Fáradtság nélkül remek koronfeketete
fényt állít elő.

Dalmatin

A legjobb rovar- és féregirtó szer 20 30 és 50 filléres szabadalmazott dobozban.

Dalmatin

Takarékosság szempontjából rendkívül célszerű és a gummitescsendőt fölös-

legessé teszi. Használatban kitűnő hatásáért és egyszerű kezeléséért közkedveltségnek örvend.

Dalmatin

Minden fűszerkereskedésben és drogériában kapható.

Főlerakat:

STELLA vegyészeti gyár

Ledermann D. Budapest, VII. Nefelejts-utca 39

Urakocsisok figyelmébe!

Beregszászban eddig még nem volt! — Egyedül:

WILLIGER HERMAN

Legfinomabb
acél- és nád ostornyelek

egyes és kettős fogatokhoz.

fűszer- s csemegeüzletben Beregszászban, Bocskay-utca (Fuchs-ház) kapható

1201/1907. szám.

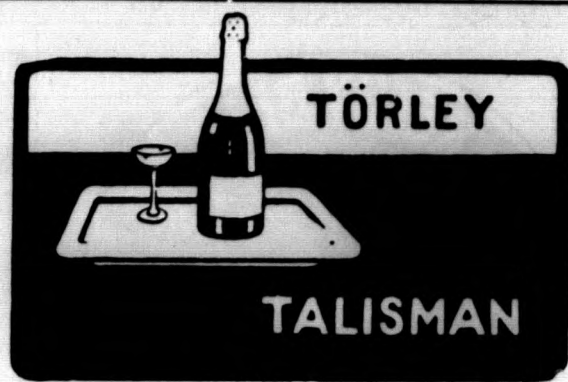
Mezőkaszony község előljáróságától.

Arverési hirdetés.

Mellyel a vármegyei árvaszék 10994/907. számú véghatározata alapján közhírré teszem, hogy a Szikora János hagyatékához tartozó belsőség, szántótöld, gőzmalom épületből álló ingatlanok **folyó évi október hó 11-ik napján d. e. 9 órakor** Mezőkaszony község házánál nyilvános árverésen el fognak adatni.

Kikiáltási ár 44300 K, melynél alább az ingatlanok eladatni nem fognak. Árverési feltételek a hivatalos órák alatt a község házána! megtudhatók. Mezőkaszony, 1907. szeptember 30.

Bakcsy László, jegyző.

141/1907. vh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 101. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a beregszászi kir. törvényszéknek 1907. évi 14238. i. számú végzése következtében dr. Kertész Mór ügyvéd által képviselt Mezőkaszonyi gazdasági bank és Wersz Mór javára Lebovics Herman és neje Szimkovic Lény ellen 1200 K s jár. erejéig 1907. évi szept. hó 8-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1569 korra becsült következő ingóságok, u. m.: tehének, széna, tűzifa, buza, tengeri, árpa, házi butorok, ágyneműek és temploni székjog nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a mezőkaszonyi kir. járásbíró 1907-ik évi V. 228/2. számú végzése folytán 1200 kor. tőkekövetelés, ennek 1907. évi aug. hó 15. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj, összesen 168 kor. 95 fillérben bírólággal már megállapított költségek erejéig, Kisdobronyban végrehajtást szenvedők lakásán leendő megtartására **1907. évi október hó 7-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. § ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén a becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverendő ingóságokat mások le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek jóvára is elrendeltetik.

Kelt Mezőkaszony, 1907. évi szept. 24.

Lévy Elemér,
kir. bír. végrehajtó.**Üzlet átvétel.**

Tisztelettel adom tudomására az n. é. közönségének, hogy a Gotteszman Miksa-féle uri és női divatáruházat igen olcsó árban átvettem, ennek következtében az összes cikkeimet még eddig nem létezett olcsó árakban árusítom.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri tisztelettel

Ifj. Klein Vilmos.

Legközelebbi huzásokra a legkedveltebb sorsjegyekből álló csoport vételét ajánljuk:

3 drb. Erzsébet királyné sorsjegy

Huzás: márczius 1-én, július 1-én és november 1-én.

1 drb. József sorsjegy

Huzás: május 15-én és november 15-én.

1 drb. Bazilika sorsjegy

Huzás: márczius 1-én és szeptember 1-én.

Legnagyobb főnyeremény **100.000 kor.** Évi összes nyereményei **427.300 kor.**

Ezen állandó értékkel **40 havi 2 kor. 40 fill.** részletfizetésre kapható bíró eredeti öt sorsjegy**ELFER és ADLER bank- és váltóüzletében Budapest, V., Fürdő-utca 7. szám.**

Alapított 1888. évben. — Az első részletnek postautalványon való beküldésénél a sorsjegyek számával ellátott részletet azonnali játékkal szolgáltatjuk ki. — Az első két részletnek egyszerre való beküldése esetén a harmadikat ingyen nyugtázzuk.

Évente
hét
huzás!

3 régi szó ...

Taub

kalap

király.

1-3

3 új szó ...

Taub

nyakkendő

király.

Teljes üzleti berendezés**olcsón eladó. — Megtekinthető****Verbőczy-tér 7. sz. alatt.**

Kiadó modern lakások. November hó 1-étől, több rendbeli utcai és udvari lakás kiadó.

Széchenyi-utca 14. szám. alatt.

„ANGYAL” gyöngyvirág-crém.

Hozzávaló szappan ára 1 korona.

Szeplőt, májfoltot

és mindennemű arctisztatlanságot pár nap alatt eltüntet az

„ANGYAL” GYÖNGYVIRÁG-CRÉME

a bőrnek fehér, üde szint kölcsönöz.

Kapható: **Reichard Jenő**

„Angyal” gyöngyvirág-crém szertára, Beregszász (Bocskai-utca.)

„ANGYAL” gyöngyvirág-crém.

Gyöngyvirág hölgypor ára 1 kor.

Köhöges, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefü cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Élőkerítés.

Gleditschia, élősvény.

Bármely talajban gyorsan fejlődik, sűrű nagy töviseivel embernek és bármely állatnak elment, kitart 70-80 évig, nevelhető oly sűrűn, hogy apró csirke, malac stb. sem mehet át; ez a legolcsobb örökös áthatlan kerítés. Főelőnye még az is, hogy egész majus közepéig a legjobb eredménnyel ültethető, mert a csemeték felásva jeges pincében tartatnak. Ezen darab 12 korona, rendszeren ültetve 50 méter kerítéshez elég. Nyomatott ültetési és kezelési képes utasítást minden rendeléshez adok. Akinek élőkerítés nem felel meg, szállíthatok sodronyszövetet, a legtekintélyesebb gyártmányt, óleson 100, 150 és 200 cm. széleset.

Szőlőlugas

minden háznak legszebb díszje, egy gyűjtemény 8 fajból 20 tő, egy tő 2-300 fűrtöt terem.

Szőlőoltványok

táblás ültetések és hiányok pótlására, 60 legkiválóbb bor- és csemege-faj, szigorúan válogatott, tökéletes forradású és fajtisza, dugyökerű példányok.

Delaware

sima vessző, minden szál megfakad, csak az a legnemesebb faj, melyből én 18 év alatt 40 holdat ültettem, 35 hektót terem holdanként, bora édes, erős, oltani, pemetezni nem kell és kezeléséhez semmi tudomány sem kell, ezért ellensége sok tudományos szőlőintéző.

Bővebb leírást és képes árjegyzéket tanulságos tartalommal és mindenhez teljes tájékoztatóval ingyen és bérmentve küld:

NAGY GÁBOR

szőlőnagybirtokos, NAGYKÁGYA.

Levelezés minden nyelven.

PÉNZT tisztviselőknél kezes nélkül is 6¹/₂%-ra, 1000 koronától havonta 7 korona 20 fillér fizetendő. — Föld birtokra 4-4¹/₂%-os II. helyre circa 6%-ra, az érték 75%-áig. — Személyhitelt 500-5000 koronáig 5 évi lefizetésre diszkrétan és gyorsan kieszközöl minden előzetes költség nélkül

— WINKLER MOR, Beregszász. —

Allandó raktár Bocskay-utca 72. szám alatt.

Goldstein és Friedländer tűzifa raktára

BEREGSZÁSZ, Bocskai-utca 72. szám.

A közelgő tűzifaszézon alkalmából szíves tudomására hozzuk a tisztelt közönségnek, hogy a helyben eddig fennállott tűzifa raktárunkat nagyobb kötésünk által jóval megnagyobbítottuk és ezáltal azon helyzetben vagyunk, hogy bármilyen nagyobb rendelést — különösen kocsis számra elfogadhatunk, és tekintettel a napi áremelkedésekre, nagy előnybe részesül aki rendelését waggon számra a téli idényre már most beadja.

Egész kocsirakomány kapható a vasúti állomásnál atveve, hazhoz szállítva, vagy esetleg a feladó állomásnál a rendelő címére direkt küldve.

Megrendelések eszközölhetők Fodor Albert fűszer és csemege üzletében vagy Goldstein Mór Andrassy-utca 7. szám és Friedländer Miksa Batthiányi-utca 4. szám alatti lakásában, végül az allandó raktártelepen Bocskai-utca 72. szám alatt. — A fát kívánatra a házhoz szállítjuk.

Egyben felhívjuk a nagyérdemű közönség figyelmét, hogy sikerült a

várpalotai Ilona szalon briquet szén

egyedúrusítását megkapni, mely tüzelőszer szagtalansága miatt bármilyen kályhában használható és általa nagy famegtakarítást lehet elérni.

Waggonrendelésnél különösen óleson szállítjuk. — Esetleges forgalmi akadályokra való tekintettel kérjük a rendelést minél előbb feladni.

7-

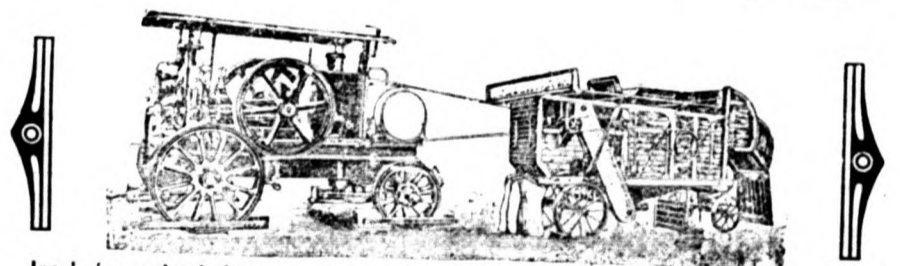
Pontos kiszolgálás!

Allandó raktárkészlet I. és II. rendű tűzifából.

Várpalotai Ilona Briquet egyedüli elárúsítója kocsinyben és nagyban.

! Ajánlom cséplési és gazdasági célokra minden motorokkal szemben a legjobban bevált !

szívógáz-, benzin- és nyersolaj- motoraimat.

Ipari és malomhajtásra a legolcsóbb üzem. — Kedvező fizetési feltételek.

KRAMMER EDE

Budapest, Szondy-utca 11.

Árjegyzékkel, valamint költségvetéssel ingyen szolgálók.

Német nyelvi beszédgyakorlatokra órákat adok.

Cím a kiadóhivatalban.

ROYAL

KÁVÉHAZ, ÉTTEREM, SZÁLLODA

BEREGSZÁSZ.

Az előkelő közönség találkozó helye. — Mérsékelt árak.

NYOM ATOTT A „SZABADSÁG, KÖNYVNYOMDA GYORSSAJTÓJÁN BEREGSZÁSZ 1907.